

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
RESİM BÖLÜMÜ

DİJİTAL ÇAĞIN GÜZELLİK ANLAYIŞI _ TEK TİPLEŞME
(DİPLOMA PROJESİ KAPSAMINDA UYGULAMA VE ARAŞTIRMA RAPORU)

Hazırlayan
Şahabettin ÇALIŞ

Yöneten
Doç. Muhammet TATAR

ERZURUM-202

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	I
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	III
ÖZET	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	2
1.1.Geçmişten Günümüze Değişen Güzellik Anlayışı	2
1.1.1.Paleolitik Dönem	3
1.1.2. Rönesans Dönemi (14-16.Yy)	4
1.1.3. Victoria Dönemi (1837-1901).....	5
1.1.4. Hollywood Çağı.....	6
1.1.5. Muhafazakar Dönem.....	7
1.1.6.Sıfır Beden Çağı.....	8
1.1.7.Fitness Çağı.....	9
1.1.8.2000 Ve Sonrası.....	11
1.2.Dijital Çağın Güzellik Anlayışı	12
1.2.1. Yeni Nesil Güzellik.....	12
1.2.2. Dismorfo Fobi.....	13
1.2.3. İfluencerların Ve Sosyal Medyanın Güzellik Algısına Etkileri.....	13
1.2.4. Sosyal Medya Ve İfluencerların Etkisi	14
1.2.5. Maddi Ve Fiziksel Boyutu	15
1.3. Tek Tipleşme	15
İKİNCİ BÖLÜM.....	17
2.1.Uygulamanın Yapılış Gerekçesi	17
2.2.Biçim Ve İçeriğe Yönelik Saptamalar	17
2.3.Uygulamanın Düşünsel Yönü	18
RESİMLER.....	19
KAYNAKÇA.....	22

ÖZGEÇMİŞ23

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Venüs Figürleri, M.Ö .24.000-22.000	3
Şekil 2.1. Elizabeth.....	4
Şekil 3. Godey'nin Rakipsiz Moda Tabakları Bir Çift	5
Şekil 4. Rita Hayworth	6
Şekil 5. Jean Harlow	7
Şekil 6. Twiggy İkonik Stili	8
Şekil 7. Madonna.....	9
Şekil 8. Kelly Kapowsky.....	10
Şekil 9. Adriana Lima	11

ÖZET

İnsanoğlu ilkel dönemlerinden beri farklı yüzeyle çeşitli materyallerle suretler oluşturmuşlardır. İnsanların bir nevi yaşamlarını anlatan bu suretler çağa ve topluma göre farklılık göstermiştir. Toplumun çağalara göre değişen yaşam şartları ile birlikte hayatı yorumlayış şekli de farklılaşmıştır.

Zaman içerisinde konular çeşitlenmiş, çağdan çağa değişen güzellik anlayışı da şüphesiz en çok konuşulan ve gündeme gelen konulardan biri olmuştur. Güzellik kavramı kişiden kişiye değişik gösterdiği gibi toplumdaki topluma da değişiklik göstermiştir. Çağdan çağa değişiklik gösteren güzellik algısı, günümüz insan yüzünün altın orana uyumuyla değerlendirilmektedir.

Güzellik algısının evrimi, kültürler arası etkileşimler, tarihî olaylar, medyanın rolü ve toplumsal değerler gibi birçok faktörden etkilenmiştir. Örneğin savaşlar, sanat akımları, ekonomik değişimler ve teknolojik ilerlemeler güzellik algısını etkilemiştir. Günümüzde ise toplumun artan çeşitliliğinin kutlanması, beden pozitifliği hareketi, farklı etnik kökenlerin ve cinsiyet kimliklerinin daha fazla temsil edilmesiyle güzellik algısı şekilleniyor. Ancak yine de, belirli bir standart oluşum sosyal medya gibi platformlar üzerinden güzellik idealleri ayrışıp devam ediyor. Güzelliğın varlığının evrimi gerçekten çok ilginç. Sosyal medyanın gücüyle birlikte, insanlar artık güzellik algısını daha da geniş bir perspektiften ele alıyor. Farklı beden türleri, cilt çeşitleri ve tarzları, güzellik standartlarını çeşitlendirerek herkesin kendini ifade etmesine imkan sağlıyor. Bu da toplumsal bakış açısında ve endüstri standartlarında maalesef çok ciddi değişikliklere yol açıyor.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1.Uygulamanın Yapılış Gerekçesi

Çağımız insanının fiziksel görünüşlerini beğenmeyip, kendilerinde var olanla yetinmeyip; sosyal medyada popüler olan influencerlara benzeme arzularına, onları kendilerine rol model görüp onlara benzemek adına yaptıkları estetik ameliyatlara, makyajlara vesaire bir eleştiridir. Gitgide birbirlerine benzeyen günümüz insanının doyumsuzluğuna, sırf popüler diye sahte olan tek tipleşme güzellik algısına bir tepkidir. Kusursuz güzellik olarak algıladıkları pürüzsüzlüğe, estetikli ve her şeyiyle ortada olan bedene karşı bir tavidir. Günümüz insanının doyumsuz bir şekilde, kendilerinde var olanla yetinmeyip örnek aldıkları sözde güzelliği abartarak içine girdikleri durumdan dolayı çevrece duyulan rahatsızlığın bir dışavurumudur. Gitgide oluşan benzerlik ve tek tipleşmeden bir yakınmadır. İnsanların kendi doğallığını kaybetme, sahte olanın peşine düşüp maddi manevi hem kendine hem de çevresine zarar verme eğilimine karşı çıkma amacı vardır. Pürüzsüzlüğe karşı dokulu, yapaylığa karşı doğallık gibi gerekçeleri vardır.

2.2.Biçim Ve İçeriğe Yönelik Saptamalar

Influencer adlı üç adet portre resmedilmiştir. 60×50 boyutunda olan portreler kağıt üzerine yağlı boya tekniği ile yapılmıştır. Çalışmalar el yapımı dokulu kağıt üzerine bol boya ile yapılıp pürüzsüzlüğe karşı bir tavır niteliğindedir. Portresi resmedilen kişiler günümüzün internet fenomenlerinin önde gelen isimlerinden olup milyonlarca takipçiye sahip popüler kişilerdir. Bu kişiler gerek kullandıkları makyaj ürünleriyle gerekse de oldukları estetik ameliyatlara doğal olmayan kendilerince güzel diye tabir ettikleri bir görünüme sahip olmakta ve bu görünüşü yakaladıktan sonra da görünüşlerini piyasaya sürmektedirler. Sözde güzellikleri ile fotoğraflar çekip türlü efektler ile düzenleyip sosyal medyada paylaşmaktadırlar. Bununla da yetinmeyip bunu kendilerine bir iş bir gelir kaynağı olarak görmeye başladılar. Markalar ile yapılan ücretli anlaşmalar karşılığında aldıkları makyaj ürünlerinin tanıtımını yaparak büyük gelirler elde etmektedirler. Sayısız estetik operasyon geçirip üstüne de o makyaj ürünlerini kullandıkları zaman haliyle hem kendilerini beğenmiş olup hem de bunu paylaşarak başka insanlara olumsuz örnek olmaktadır. Sosyal medyada milyonlarca kişi tarafından takip edilmektedirler. Bu sözde güzelliği örnek alıp maddi sıkıntılara girenlerden tut kendini hiçbir şekilde beğenmeyip bunlardan eksik görüp psikolojik olarak hasta olan sayısız insan var. Hiçbir sıkıntı çekmeden örnek alanlar da çok ama bunlar da git gide birbirlerine benzediklerinin farkında değiller. Örnek alınanlar sayılı örnek alanlar ise sayısız. Milyonlarca takipçi bir kişiyi

örnek almakta ve gitgide o kişiye benzemektedirler. Bu da çok olumsuz bir durum. İşte bu yüzden bu çalışmalar ile biraz da olsa karşı bir duruş sergilenmek istenilmiştir. Gitgide artan tek tipleşmeye, pürüzsüzlüğe bir başkaldırı niteliği taşımaktadır bu çalışmalar.

2.3.Uygulamanın Düşünsel Yönü

“Pürüzsüzlüğün çağımızın alameti olarak tanımlıyor Byung-Chul Han. Pürüzsüz olanın güzelin en mühim ölçütü kabul edildiği bir zamandan dem vuruyor. Akıllı telefonlarımızın pürüzsüz ekranlarındaki like beğen tuşundan ibaret estetik beğenimizi hedef alıyor. Güzelin canına kasteden, tahtına göz koyan pürüzsüzlüğün ipini pazara çıkarıyor. Ancak yalnızca bununla da kalmıyor. Çağın tüketim içinde boğulmaya mahkûm ettiği, özneliğin tahakkümündeki güzeli yeniden düşünmeye davet etmekte okuyucuyu. Hakikat, ahlak, politika ve hatta felaketle arasındaki sahil akrabalığın izlerini sürüyor. Hülasası, okura felsefenin hâlâ bütün görkemiyle hayatına devam ettiğini ve söyleyecek birçok sözü olduğunu hatırlatıyor.” Byung-Chul Han, Güzeli Kurtarmak.

Bu çalışmalar kusursuz güzellik diye algılanan sosyal medya fenomenlerini taklit edip onları fiziksel anlamda örnek alan; onlar gibi estetik ameliyatlar olup, onlar gibi makyajlar yapıp, onlar gibi giyinmeye çalışıp, birebir onlar gibi olup tek tip insan olmaya çalışan insanların yanlış yaptıklarını düşündürmektedir. Gerçek güzelliğin; insanın kendisinde olanla yetinmesi, açık seçik her şeyiyle ortada olan değil de merak uyandıran bir kapalılıkta olması, kendine has özellikleri koruması, farklı ve de doğal olması olduğunu düşündürmektedir. Yapılan portrelerin ikisi bir kişinin zaman içindeki yapay değişimini yani iki resim arasındaki farklılıkları görmeye yardımcı olmakla beraber üçüncü resme yani ikinci başka bir kişiye de aynı zamanda ne kadar benzediğini göstermektedir.

RESİMLER

Şahabettin ÇALIŞ, "İnfluencer 1", 60×50 cm. Kağıt Üzerine Yağlı Boya, 2023

Şahabettin ÇALIŞ, "İnfluencer 2", 60×50 cm. Kağıt Üzerine Yağlı Boya, 2023

Şahabettin ÇALIŞ, "İnfluencer 3", 60×50 cm. Kağıt Üzerine Yağlı Boya, 2023

KAYNAKÇA

- “Dijital Çağ” <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/768128> Erişim: 17.06.2023
- “Dijital Çağın Güzellik Anlayışı” <https://www.academia.edu> Erişim: 17.06.2023
- “Dijital Çağın Güzellik Anlayışı” <https://m.gunes.com/amp/saglik/dijital-cagin-hastaligi-kusursuz-guzellik> Erişim: 17.06.2023
- “Dijital Çağın Güzellik Anlayışı” <https://www.soylentidergi.com/guzellik-algisi-ve-tarih-boyunca-gecirdigi-degisimler> Erişim: 17.06.2023
- “Geçmişten Günümüze Değişen Güzellik Algısı” <https://www.mayaestetik.com> Erişim:15.06.2023
- “Güzelliğin Diktası” <https://www.lacivertdergi.com/dosya/2020/01/25/guzelligin-diktasi/amp> Erişim: 18.06.2023
- “Dismorfofobisi” <https://t24.com.tr/haber/dijital-cagin-hastaligi-sosyal-medya-dismorfofobisi-gencleri-tehdit-ediyor,968029> Erişim: 18.06.2023
- “Dismorfofobi” <https://m.gunes.com/amp/saglik/dijital-cagin-hastaligi-kusursuz-guzellik-1114494> Erişim: 18.06.2023
- HAN, B.C. (2018), Güzeli Kurtarmak, İnsan Sanat Yayıncılık, İstanbul
- “İnfluencerların ve Sosyal Medyanın Güzellik Algısına Etkileri” <https://www.tuicakademi.org/influencerlarin-ve-sosyal-medyanin-beden-algisina-etkileri/> Erişim: 18.06.2023
- “Sosyal Medya ve İnfluencerların Etkisi” <https://www.tuicakademi.org/influencerlarin-ve-sosyal-medyanin-beden-algisina-etkileri/> Erişim: 18.06.2023
- “Tek Tipleşme” <http://www.tpocg.org/blog/aynilasmak> Erişim: 18.06.2023
- “Yeni Nesil Güzellik” <https://www.lacivertdergi.com/dosya/2022/01/27/yeni-nesil-guzellik-yapay-ve-fantastik/amp> Erişim: 17.06.2023